

טלטול נשק בשבת ביחידות הכשרה בצה"ל

סרן, הרב שניאור הרוש – רב חטיבה 460

- א. הקדמה
- ב. מקור הדין
- ג. הגדרת נשק לעניין מוקצה
- ד. טלטול נשק בשבת מטעמים שונים
- ה. גדר מחסנית וטלטולה
- ו. טלטול נשק משום מלבוש
- ז. סיכום

א. הקדמה

חייל ביחידת הכשרה נדרש לשאת נשק עליו באופן תמידי כחלק מהכשרתו כלוחם בצה"ל. במאמר מוצגים סוגי המוקצה כפי שמופיעים בדברי הפוסקים, נידון גדרו של הנשק לעניין מוקצה טלטולו מסיבות שונות וכן נידון גדר המחסנית לעניין מוקצה וטלטולה.

השאלות אליהן אנסה להשיב בסוף המאמר הם:

1. האם נשק מוקצה בשבת?
2. כיצד מותר לטלטל נשק ולאיזה צורך?
3. מה דין מחסנית עם כדורים וטלטולה?

ב. מקור הדין

חכמינו גזרו איסור מוקצה בשבת וכתבו הראשונים כמה טעמים לאיסור מוקצה וכפי שהביא הב"י בפירושו לטור¹:

1. שלא יהא טלטול בשבת כטלטול בחול כדי שלא יהא כיום חול בעיניו ויבא להגביה ולתקן כלים מפינה לפינה וכו' ויבקש דבר שיתעסק בו ונמצא שלא שבת ובטל הטעם שנאמר בתורה² "למען ינוח".
2. כשיבקר ויטלטל כלים שמלאכתן לאיסור אפשר שיתעסק בהם מעט ויבא לידי מלאכה.

1 אורח חיים סימן שח.
2 דברים ה, יד.

3. מפני שמקצת העם אינם בעלי אומניות אלא בטלים כל ימיהם כגון הטיילין ויושבי קרנות שכל ימיהם הם שובתין ממלאכה ואם יהיה מותר להלך ולדבר ולטלטל כשאר הימים, נמצא שלא שבת שביתה הניכרת.

4. הראב"ד נתן טעם אחר שטלטול דברים המוקצים נאסר מפני גדר ההוצאה.

לעניין מוקצה ניתן להבחין בין סוגי כלים שונים בכלל האיסור:

1. כלי שמלאכתו לאיסור.

2. כלי שמלאכתו להיתר.

3. כלי שמוקצה מחמת חסרון כיס.

בדין כלי המוקצה מחמת חסרון כיס כתב השו"ע³:

"כל הכלים נטלים בשבת חוץ ממוקצה מחמת חסרון כיס, כגון סכין של שחיטה או של מילה, ואיזמל של ספרים, וסכין של סופרים שמתקנים בהם הקולמוסים כיון שמקפידים שלא לעשות בהם תשיש אחר, אסור לטלטלו בשבת ואפילו לצורך מקומו או לצורך גופו".

ובדין כלי שמלאכתו לאיסור וכלי שמלאכתו להיתר כתב⁴:

"כלי שמלאכתו לאיסור, מותר לטלטלו, ואם נשתמש לאיסור בבין השמשות כגון נר שהודלק, בין לצורך גופו כגון קורנס של זהבים או נפחים לפצוע בו אגוזים, קורדם לחתוך בו דבילה; בין לצורך מקומו דהיינו שצריך להשתמש במקום שהכלי מונח שם, ומותר לו ליטול משם ולהניחו באיזה מקום שירצה; אבל מחמה לצל דהיינו שאינו צריך לטלטלו אלא מפני שירא שישבר או יגנב שם, אסור".

"כלי שמלאכתו להיתר, מותר לטלטלו אפילו אינו אלא לצורך הכלי שמא ישבר או יגנב; אבל שלא לצורך כלל, אסור לטלטלו".

ג. הגדרת נשק לעניין מוקצה

הגרש"ז אוירבעך⁵ דן בגדר נשק לעניין מוקצה, ומסקנת דבריו כי הנשק הוא כלי שמלאכתו להיתר זאת מפני שעומד גם להרתעה והוי כלי שמלאכתו גם להיתר אע"פ שרוב תשישו לאיסור מאחר ועומד גם לתשיש היתר שפיר הוי ככלי שמלאכתו להיתר.

3 אורח חיים סימן שח סעיף א.

4 שם, סעיפים ג-ד.

5 שולחן שלמה סימן שח סעיפים טז, כז.

וכך כתב שם:

"אך נכון הדבר שרובה או אקדח דינם כמלאכתם להיתר, כי הם עומדים בעיקר להטלת אימה ופחד, אך גם בזה אין שום חילוק בין יש בו מחסנית או לאו".

בשו"ת דבר חברון⁶ סובר הרב דב ליאור כי נשק הינו כלי שמלאכתו להיתר אך מביא טעם אחר:

"נראה לעניות דעתי שבמציאות חיינו היום, במדינת ישראל, נשיאת נשק על ידי חייל או אזרח דינו כ'כלי שמלאכתו להיתר'. מה כוונתי היות שהנשק מיועד להרתעה והגנה ובימינו הוא צורך יום יומי, דינו לא גרוע מסכין מילה אצל מוהל שאם יש כמה בריתות באותה שבת רשאי לטלטל את הסכין, כי כל רגע ורגע האיסור נדחה לצורך מילה, ובמקרה שלנו נדחה מפני פיקוח נפש. אם נזכה לשלום יהיה על נשק דין איסור מוקצה מחמת חסרון כיס, שאינו מיועד לשום שימוש היתר, אבל בזמננו הינו מיועד למטרה שמותרת בשבת".

גם הרב יהושע בן מאיר⁷ דן בדבריו בגדר נשק, וכתב שעל פניו מלאכתו של הנשק היא להרוג והוי איסור מצד מלאכת מבעיר או משום נטילת נשמה, אולם לנשק שימושים נוספים כמו הרתעה שמירה וחינוך החיילים בנשיאת נשק וכיו"ב. מסקנת דבריו היא כי גדר הנשק הוא ככלי שמלאכתו להיתר מאחר והולכים אחר רוב תשמישו ורוב תשמישו הוא להיתר. הרב יעקב אריאל⁸ מחזיק בדעה אחרת, לדבריו עיקר שימושו של הנשק הוא למלאכה האסורה בשבת (מבעיר או נוטל נשמה) וגם פעולות המותרות הנעשות בנשק כמו הרתעה הרי הם נובעות מיכולתו להרוג. וכך כתב שם:

"שענישה אסורה בשבת ולענ"ד כל כח ההרתעה של הרובה הוא רק משום שהוא יורה ועלול להרוג ואילולא כן לא היה מרתיע כלל לכן נלענ"ד שהוא כלי שמלאכתו לאיסור".

כדבריו כתבו רוב הפוסקים⁹.

נקודת המחלוקת בגדר הנשק היא האם מאחר ושימושי ההיתר להרתיע לשמור ולחנך נובעים משימוש האיסור הרי הם חלק בלתי נפרד ממלאכת האיסור ואם כן נידון את הנשק

6 חלק אורח חיים סימן ד"ש.

7 תחומין חלק ז עמ' 174.

8 באהלה של תורה חלק ב סימן לב.

9 ראה בילקוט יוסף דיני כלי שמלאכתו לאיסור סעיף ג' וכן בספר בעמק ההלכה ח"א עמוד קכב, שו"ת דברי יציב או"ח סימן קמת, שבת ומועד בצה"ל עמ' 39 בשם הגרי"ש אלישיב.

ככלי שמלאכתו לאיסור, או שאנו מסתכלים על שימושי ההיתר כדבר בפני עצמו ואם כן דין הכלי ומלאכתו הם גם לאיסור וגם להיתר.

זאת ועוד, אין לומר שדין הנשק הוא ככלי שמלאכתו להיתר מאחר ותשמישו בפועל הוא במקרה צורך פקוח נפש וא"כ הוי מלאכה המותרת, זה אינו, כי המלאכה עצמה אכן אסורה ורק מסיבת פקוח נפש הותרה המלאכה האסורה למול הצורך ולא פקע ממנה שם מוקצה ע"י זה¹⁰.

ד. טלטול נשק בשבת מטעמים שונים

א. טלטול נשק כחלק מההכשרה

חייל בבסיס הכשרה נדרש לשאת עליו נשק באופן קבוע. זאת כחלק מהכשרתו להיות לוחם היודע לתפעל בצורה הטובה ביותר את כלי הנשק שלו 'לחיות איתו', וכן, מתוך תפיסה כי האחריות על הנשק בונה קומה נוספת של בגרות ואחריות הנדרשות מהלוחם. בדברי לא אדון בשאלה מדוע לא ניתן להפקיד את הנשק לפני השבת ובכך 'להנצל' מטלטול מוקצה (לדעות הסוברות כך) אלא אתייחס לנשיאת הנשק ע"י החייל כמצב נתון הנובע מתפיסת הפיקוד וההכשרה.

הרב יהושע בן מאיר דן¹¹ בגדר טלטול הנשק מחמת הפקודה. ותורף דבריו הוא, אשר דין זה תלוי במחלוקת לגבי כלי מוקצה שבא לידו בהיתר האם מותר להמשיך לטלטלו. לדעת האומרים שדין זה נכון רק לכלי שמלאכת לאיסור נמצאנו כי האיסור הוא לא 'בחפצא' עצמו אלא רק בפרטי האיסור - שאסור לטלטלו מחמה לצל כמו שאסור לטלטל כלי שמלאכתו להיתר שלא לצורך כלל, וממילא בנידון שלנו לגבי נשק יהיה מותר לטלטלו מחמת הפקודה, כי הדבר נכלל בצורך גופו, ומה לי נוטלו לצורך הכלי או נוטלו לצורך האדם. אך לדעות שההיתר לטלטל כלי שבא לידו חל גם על כלי שמוקצה מחמת חסרון כיס, נמצא כי כלי שמלאכתו לאיסור הוא 'חפצא' של מוצקה ולכן כל ההיתר הוא לצורך גופו של הכלי ואין לך בו אלא מה שהתירו חכמים. מסקנת דבריו להקל באיסור דרבנן.

בשו"ת דברי יציב¹² כתב שטלטול נשק מפני הפקודה נחשב כטלטול לצורך גופו. לעומת

10 והראיה ממג"א תקכ"ו ס"ק י"ד גבי החזרת כלי קבורה ביו"ט שני שההיתר לטלטלם הוא עבור צורך עתידי ולא מפני שמלאכת הקבורה מותרת ביו"ט שני. וראיה נוספת מהט"ז יו"ד רס"ו ס"ק א מכך שאסור לטלטל שופר בר"ה לאחר גמר התקיעה אעפ"י שהתקיעה מותרת בר"ה.

11 תחומין חלק ז עמ' 174.

12 אורח חיים עמ' קמח.

זאת בספר שבת ומועד בצה"ל כתב¹³ שנשיאת נשק לצורך חינוך החייל לא נחשב לצורך גופו מאחר ולא נעשה בו שימוש ממשי.

בנידון דידן בנוגע לנשיאת הנשק ביחידות הכשרה ההיתר תלוי בדעות הפוסקים הנ"ל, הנוהג ביחידות צה"ל נשען גם על צירוף הדעות שנשק הוא כלי שמלאכתו להיתר וכן על היתרון הביטחוני שיש בנשיאתו על ידי חיילים רבים בבסיס.

עוד יש להציע דרך נוספת לנשיאת הנשק גם לסוברים שהוא כלי שמלאכתו לאיסור ע"י כיכר או תינוק. דהנה השו"ע כתב¹⁴:

"יש מתירים לטלטל כלי שמלאכתו לאיסור אפילו מחמה לצל ע"י כיכר או תינוק".

ובמשנה ברורה שם כתב¹⁵:

"הוא הדין אם נתן שאר חפץ המותר בתוכה. והנה דעה זו היא דעת הרא"ש אבל הרבה מהראשונים חולקין דלא התירו כיכר ותינוק אלא למת בלבד לטלטלו על ידיהם וכדלקמן בסימן שי"א ס"א אבל לא בשאר דבר מוקצה אף שהוא כלי וכן הכריעו הרבה אחרונים".

נראה לומר כי הנושא נשק ביחידת הכשרה ישנה עדיפות לשאת באופן כזה שיצרף לו חפץ היתר כגון חוט וכיו"ב ובכך לצרף דעת הראש לעיל בדבר שאין טרחה והפסד.

ב. טלטול נשק ע"י טירונים שעוד לא הוכשרו

בשו"ת המורים בקשת¹⁶ מביא בשם הגר"מ אליהו בנוגע לטירונים שלא איפסו את הנשק ולא יודעים להשתמש בו, שאסור לטלטל את הנשק במקום שאין סכנה. אולם הגר"א נבנצל אמר שמותר מאחר והנשק נחשב כלי שמלאכתו להיתר.

הרב גורן בשו"ת משיב מלחמה¹⁷ דן בהרחבה בהיתר טלטול נשק בשבת מצד היותו תכשיט עבור החייל וכדעת ערוך השולחן (יבואר בהרחבה בסעיף ז' להלן) יש ללמוד מדבריו כי הנשק הינו כלי שמלאכתו להיתר ומוגדר כמלבוש ונראה לומר כי לשיטתו יש לדון את הנשק כמלבוש אף לחייל שלא סיים את הכשרתו.

13 עמ' קלד. והביא ראייה לדבריו מהמג"א סימן שח ס"ק יח.

14 אורח חיים סימן שח סעיף ה.

15 ס"ק כו.

16 עמ' 42.

17 חלק ב' סימן סא.

ג. טלטול נשק בבסיס לאחר משימת אבטחה

גם אם נאמר שנשק הינו כלי שמלאכתו לאיסור יש לדון מצד ההיתר לטלטלו לאחר שנעשה בו שימוש המותר כגון לצורך אבטחה או שיצטרך בעתיד לצורך כזה במהלך השבת האם יהיה מותר לטלטלו במשך כל השבת על סמך אותו הצורך. הדיון נשען על המחלוקת בנוגע לסכין של מילה.

בדין טלטול סכין של מילה לאחר השימוש בו מצינו מחלוקת ראשונים. דעת רבינו ירוחם¹⁸ שמותר לטלטל הסכין ולהסירו אחר המילה דמאחר שטלטל הכלי בהיתר מחזירו לאיזה מקום שירצה אע"פ שאין לו תינוק אחר למול.

לעומת זאת דעת המהרי"ל¹⁹ שתכף אחר המילה יסירו מידם כל צורכי המילה דחשובים מוקצה להלאה שאין צורך בהן עוד. וגם המוהל לא יחזור ליטול האיזמל מן החול שהטיל שם עם הערלה בהיותו בהול על הפריעה.

הרמ"א פסק²⁰ כרבינו ירוחם²¹:

"ומותר לטלטל האיזמל לאחר המילה להצניעו בחצר המעורב, אף על גב דאינו צריך לו עוד באותו שבת דהא לא הוקצה בין השמשות מאחר דהיה צריך לו באותו שבת, כן נראה לי".

בנידון דידן לגבי טלטול נשק בשבת, נראה פשוט שאם נדרש לצורך אבטחה ודאי שמותר לטלטלו בשבת דהוי לצורך גופו, אך האם בגלל צורך זה יש להתיר את טלטולו במשך כל השבת גם בזמן שאינו עסוק באבטחה? זה תלוי במחלוקת הראשונים, לדעת המהרי"ל יהיה אסור לטלטלו מאחר וכעת אינו דרוש למשימת אבטחה, לעומת זאת לדעת רבינו ירוחם וכפסק הרמ"א יהיה מותר לטלטל הנשק גם בזמן שאינו נצרך לאבטחה, כיוון שהותר להשתמש בחלק מהיום, הותר בשימוש ופקע ממנו שם מוקצה.

ד. טלטול נשק ביציאה לחופשה

בדין כלי שמלאכתו לאיסור מצינו היתר לטלטלו לצורך גופו ומקומו²². כאמור לעיל לדעת חלק מהפוסקים הנשק מוגדר ככלי שמלאכתו לאיסור, גם לשיטתם יהיה מותר לטלטלו לצורך תועלת ביטחונית דהוי צורך גופו, וכך כותב הרב יעקב אריאל²³:

18 תולדות אדם וחוה נ"א חלק ב, דף יד, א.

19 ספר מהרי"ל, מנהגים הלכות מילה.

20 יורה דעה סימן רסו סעיף ב.

21 יש להעיר כי הט"ז והגר"א חולקים על הרמ"א ואוסרים לטלטל הסכין לאחר המילה.

22 שולחן ערוך סימן שח סעיף ג.

23 שו"ת באהלה של תורה הנ"ל.

"ולצערנו השלום אינו שורה עדיין במחננו והחשש לסכנה מצדיק נשיאת רובה בשבת. אולם רק מי שאכן מופקד על הביטחון ויודע להשתמש ברובה, אך מי שאינו יודע להשתמש בו או שאינו מופקד על הביטחון אינו רשאי לשאת נשק בשבת".

בתורת המחנה²⁴ התירו לשאת נשק אף שלא במקום צורך מובהק:

"לפיכך, לאור המציאות הביטחונית המורכבת במדינת ישראל, והחשיבות המערכתית ביצירת הרתעה ויכולת תגובה מיידית באמצעות נוכחות חיילים חמושים בכל מקום, לצד הסכנה העלולה להיווצר מהגעת הנשק לידי גורמים עוינים, באם יושאר בלא שמירה ראויה, אין להימנע מנשיאת נשק אף שלא במקום צורך בטחוני מובהק".

ה. טלטול נשק כאשר יש חשש גניבה

בדין כלי שמלאכתו לאיסור ראינו שפסק השו"ע כי ניתן לטלטלו לצורך גופו או מקומו אך אסור לטלטלו מחשש שמא ייגנב. ויש לדון בנוגע לטלטול נשק מחשש שמא ייגנב האם דינו ככל כלי שמלאכתו לאיסור ואסור לטלטלו מחשש גניבה או שמא דינו שונה. בשו"ת עמק ההלכה²⁵ כתב כי דין הנשק שונה מסתם כלי שמלאכתו לאיסור, שהרי הדברים גובלים בפיקוח נפש שלא יהיה לו נשק אחר או שלא ידע שהנשק מקולקל²⁶. וכן בספר שבת ומועד בצה"ל²⁷ התיר, והביא ראיה מהא דהתירו²⁸ לטלטל קוץ ברה"ר מחשש היזקא דרבים. וזה לשונו שם:

"ק"ו אם כן שיותר איסור כזה לשם מניעת גניבת נשק שיש חשש שיגיע אם ייגנב לעולם התחתון ואף לגורמים עוינים ביטחונית שהרי אין המדובר כאן על סתם היזקא דרבים אלא על סכנה ממש. לכן נראה פשוט שמותר לטלטל נשק על מנת שלא ייגנב אף דהוי כלי שמלאכתו לאיסור".

נראה לומר שאף לדעות שכלי נשק הוי כלי שמלאכתו לאיסור יהיה מותר לטלטלו מחשש שמא ייגנב ובפרט שבזמננו רבו מאד גניבות נשקים ע"י גורמים עבריינים.

24 חלק ב פרק מז תשובה ב.

25 חלק א עמ' קכה הערה 8.

26 הרב יהושע בן מאיר (תחומין חלק ז עמ' 174) כתב כי ראוי להימנע מטלטול נשק בשבת לצורך שמירה מגניבה, ויש לעשות את הסידורים מלפני השבת לשמירתו. אך בהערה כתב כי במידה ונצרך לו לצורך שמירה יהיה מותר לטלטלו כדי למנוע גניבה משום חשש פקוח נפש.

27 עמ' קלד.

28 שולחן ערוך סימן שח סיף יח. ובמשנ"ב ס"ק עז.

ה. גדר מחסנית וטלטולה

בדין מחסנית הנשק והכדורים יש לדון האם דינם ככלי שמלאכתו לאיסור או כמוקצה ממש - הגדרתם תשפיע על אופן טלטולם בשבת.

בשו"ת "באהלה של תורה" הנ"ל כתב שהכדורים הם מוקצה מחמת חסרון כיס: "שהרי חייבים להיזהר בהם ולא להשתמש בהם שום שימוש אחר ומלאכתם לאיסור".

אך לענ"ד במציאות רואים שאין קפידא על כדורים שלא לעשות בהם מלאכה אחרת. הגרשו"א²⁹ משהו דין הכדורים לדין הנשק (לשיטתו - כלי שמלאכתו להיתר כנ"ל): "ואף הכדורים שבתוכו כיון שההפחדה היא גם על ידם הו"ל כחלק מהאקדח. ולא דמי לנר של שמן ופתילה דהוי בסיס לשלהבת, דשני התם דהשלהבת הוי מוקצה גם כשהוא על הנר, משא"כ הכא בשעה שהכדור בתוך הרובה הו"ל כחלק ממנו ומותר שפיר לטלטלו בעודו בתוכו ואפשר גם כשהוא מחוץ לאקדח".

הרב יהושע בן מאיר³⁰ סובר אף הוא, כי אין חילוק בין דין הנשק לדין המחסנית, ואף כאשר המחסנית נמצאת בנפרד מהנשק³¹.

הרוצה לחשוש לדעת הרב יעקב אריאל יוכל להצמיד את המחסנית לנשק מבעוד יום או להנחיה בכיס עם חפץ היתר³².

ו. טלטול נשק משום מלבוש

המשנה³³ מביאה מחלוקת בנוגע להוצאת כלי מלחמה בשבת:

"לא יצא האיש לא בסיף, ולא בקשת, ולא בתריס, ולא באלה, ולא ברומח. ואם יצא, חייב חטאת. רבי אליעזר אומר, תכשיטין הן לו. וחכמים אומרים, אינן אלא לגנאי".

29 שולחן שלמה סימן שח סעיף טז.

30 תחומין שם.

31 וכן פסק בספר שבת ומועד בצה"ל עמ' קלג.

32 סברא נוספת שכדור הוא מוקצה חמור מכיוון שהוא בסיס לאבק השריפה שהוא מחמת גופו, אך יש לדחות.

33 שבת פרק ו משנה ד.

השו"ע³⁴ פסק כחכמים:

"הלכך לא יצא איש לא בסייף ולא בקשת ולא בתריס ולא באלה ולא ברומח ולא בכלים שאינם תכשיט ואם יצא חייב חטאת. ולא בשריון ולא בקסדא ולא במגפים ואם יצא פטור שהם דרך מלבוש".

ערוך השולחן³⁵ מחדש שדין זה הוא האדם רגיל ולא 'באיש מלחמה':

"הטעם מפני שדברים אלו אינם תכשיטין בעצם אלא לבעלי מלחמה הרי הם כבגדיו אבל בסתם בני אדם הרי הם משא ולכן הבעל מלחמה כמו העובד בצבא המלך הם כבגדיו ויראה לי ברור דכל אלו מיירי לא כשנושאים בידיו".

הגר"ש גורן³⁶ כתב עפ"י דברי ערוך השולחן כי נשק הוא מלבוש לחייל, ועל כן דינו ככלי שמלאכתו להיתר.

רוב הפוסקים³⁷ לא קיבלו את חידושו של ערוך השולחן. גם בספר שבת ומועד בצה"ל³⁸ דחה דעת ערוך השולחן. לדבריו, גם לדעת רבי אליעזר שנשק הרי הוא תכשיט הרי זה רק לפטור את היוצא בו לרה"ר מחיוב חטאת, אך איסור ישנו גם לשיטת רבי אליעזר, ומסביר הלחם משנה שהוא משום מוקצה.

ז. סיכום

1. לדעת רוב הפוסקים נשק הינו כלי שמלאכתו לאיסור (הבערה או נטילת נפש) כפועל יוצא מכך ההיתרים לטלטלו נשענים על גדרי טלטול כלי שמלאכתו לאיסור. למקצת הפוסקים נשק הוא כלי שמלאכתו להיתר מאחר ועיקר תשמישו הוא הרתעה שהיא מלאכה המותרת. לדעת הרב גורן נשק עבור חייל הינו מלבוש ודינו ככלי שמלאכתו להיתר.
2. חייל הנדרש לטלטל נשק ביחידת הכשרה מותר לטלטל הנשק וישנה עדיפות שיצרף לנשק מערב שבת חפץ של היתר (כיכר או תינוק).
3. חייל היוצא לחופשה בביתו עם נשק, לאור המציאות הביטחונית בארץ יכול לטלטל את הנשק בשבת ובפרט שיש חשש לגניבת הנשק אם יושאר בבית ללא שמירה ראויה.

34 אורח חיים סימן שא סעיף ז.

35 שם סעיף נא.

36 שו"ת משיב מלחמה חלק ב סימן סא.

37 ראה שו"ת אז נדברו חלק א ועוד.

38 עמ' קלד.

4. דין המחסנית והכדורים כדין הנשק והרוצה לחשוש לדעת המחמירים יכניס את המחסנית לכיס יחד עם חפץ שאינו מוקצה קודם השבת.